

Laris Strunke

Husgrund, målningar på Härnösands Konsthall, till 7 jan. 2012

Istället för att prata om sin konst rakt ut i luften väljer Laris Strunke vid vernissagen att visa hur han brukar gå till väga när han målar. På en större vitgrundad pannå lite ostadigt uppställd mot ett staffli börjar han med kol dra några horisontella streck samtidigt som han berättar hur han tänker. Han utvecklar teckningen och målar snart med hjälp av svart färg och wettexduk in fläckvisa partier i kompositionen. Efter en stund vänder han sig om till publiken och frågar: "Har ni lagt märke till att jag inte backar?" Med det menar han att han inte någon gång retirerat bakåt från målningen för att med lite distans kontrollera vad han gör.

Jag tror att det är detta direkta och närgångna arbetssätt som till stor del ger förklaringen till att Laris Strunke på kort tid, från juni till november i år, lyckats med kraftprovet att färdigställa merparten av de 26 målningar som nu visas på konsthallen i Härnösand. Då ska man också komma ihåg att det rör sig om bilder i stort format. Alla tre rummen fylls eller snarare uppfylls nu av hans senaste arbeten, och det är sällan man möter ett måleri som så självklart tar så stor plats. Till viss del nästan skraddarsytt då Strunke till exempel för att kunna utnyttja fönsterväggarna blev tvungen att välja stående format på målningarna, något som med tanke på hans tidigare verk säkert blev en utmaning.

Det första intrycket är nonfigurativt, en slags abstrakta och lätt impressionistiska färgkompositioner där färg och form spelar mot varandra, ibland dramatiskt spänningsfyllt och i nästa stund avväpnande harmoniskt. Att målningarna inte hänger i luften, vilket abstraktionen ibland riskerar, utan tvärtom hålls ihop på ett märkvärdigt öppet sätt beror mycket på att Laris Strunke har ett underliggande fysiskt motiv som måleriet bygger kring. Det handlar om en husgrund från en förfallen gammal fyrmästarbostad på Gotland som i runt 25 år eggat honom. Dessa krafter mellan människans byggande och naturens kretsgång har gett upphov till omfattande arbeten där just den materiella jordnära konstruktionen möter det vildvuxna och fria. Det som man upptäcker efter ett tag är att det i nästan alla målningar ligger en geometrisk stentrappa interfolierad längst ned vid bildkanten. Den blir lika mycket en tyngdpunkt som en ingång till ett landskap, en fast form vilken fantasin lika fritt som lagbundet kan utvecklas utifrån.

Hela Laris Strunkes utställning, där varje verk saknar individuell titel, kan ses som en sammanhållande orkestrering kring temat konstruktion och frihet. Det spontana och ibland kalligrafiska uttrycket är underordnat en yttre tyngre form, planmässiga strukturer på ytan i några bilder får liv och puls av olika kontrapunktiska färginslag, olika fria rörelser och former återvänder vid bildkanten och hålls samman kanske just av det grundläggande motivet. Trots den långt drivna abstraktionen är det ett landskap vi står inför, om det så är den antydda husgrunden längst ned eller en smal sträng av horisont längst upp. Denna återkommande dialog och kamp mellan saklighet och flykt, mellan geometrisk konstruktion och organisk fantasi, har Laris Strunke lyckats förena inte genom att hålla polerna åtskilda utan genom att låta de mötas i ett och samma rum på samma villkor; att de bägge faktorerna integrerade i varandra kan frammana något främmande och lockande, upplevelsen att stå inför en grund som rämnar och som samtidigt bygger en ny vision, ordlös och hemlig som bara en målning kan bli.

Att inte Laris Strunke backar under arbetet är nog inte hela förklaringen, men mycket tyder på att vi står inför en måleriprocess av stark koncentration och outtröttlig närvaro. Utställningen "Husgrund" är en imponerande redovisning och Härnösands konsthall och publik är bara att gratulera.

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2011-12-17